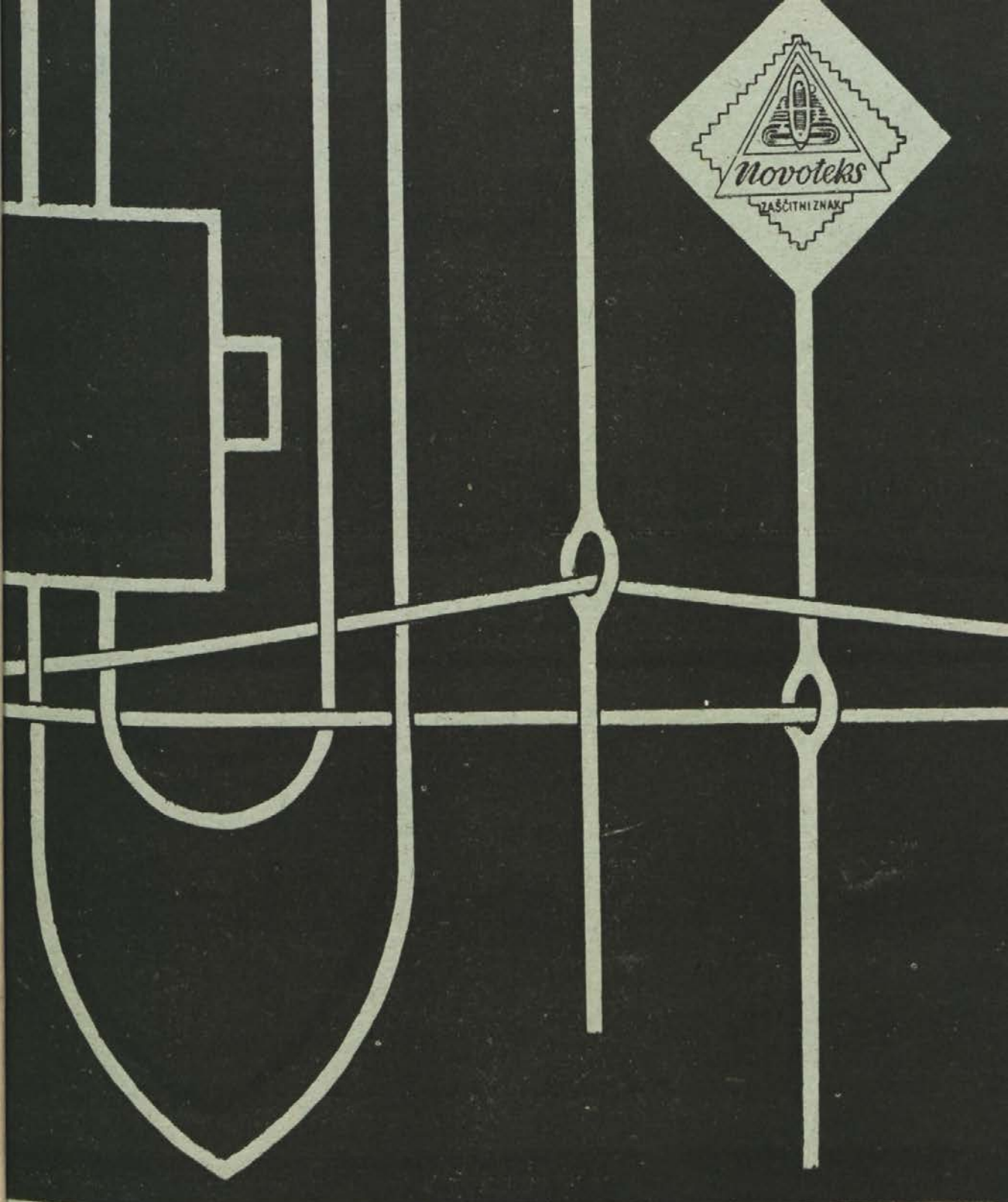

Novoteks

G L A S I L O D E L A V S K E G A S V E T A

LETO VI. * 1965 * ŠT. 2

NOVOTEKS

glasilo delavskega sveta

Tekstilne tovarne

NOVOTEKS

Novo mesto

1965

Letnik VI.

Št. 2 (53)

Februar

Izdaja:

delavski svet

Ureja:

uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Samo Medić

Naslov uredništva:

Novoteks, Novo mesto

Foersterjeva 10

telefon 21-030

Zunanja oprema:

Bojan Brovet

Tisk naslovne strani

in vezava

Valvasorjeva tiskarna

in knjigovoznica

Krško

Naklada:

880 izvodov

VSEBINA:

- Iz zasedanj samoupravnih organov
- Volitve v nova skupščinska telesa
- S seje občinske skupščine Metlika
- Delo in problemi gasilskega društva
- AMD Novo mesto - sekcija „Novoteks“ deluje že tri leta
- Obračun prizadevnosti
- Naše podjetje na jubilarnem sejmu „MODA 1965“
- Bolezenski izostanki v mesecu januarju 1965
- Nesreče pri delu, na poti na delo in z dela v mesecu januarju in februarju 1965
- Kratek opis proizvodnega procesa v naši tovarni
- Preje in sukanci
- Strokovna ekskurzija v Varaždin
- Naša kronika

IZ ZASEDANJ SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Na 12. seji je upravni odbor podjetja razpravljajal o opravljenih kontinuiranih in rednih inventurah. Ugotovil je, da so razlike minimalne in da skladiščniki svoje delo vestno opravljajo. Neopravičljivi primanjkljaji so nastali edino v skladišču menze predilnice česane volnene preje, kjer je bilo poslovanje površno. Upravni odbor je predlagal, da se za neopravičljive primanjkljaje obremeni odgovorna oseba. Predlog je delavski svet sprejel.

Pri kontinuiranih inventurah so komisije ugotovile, da je v tkalnici nastal primanjkljaj drobnega inventarja v vrednosti 2.110 din, v predilnici česane volnene preje pa v knjižni vrednosti 1.377 din. Tudi v apreturi, kotlarni, barvarni, pri gasilcih, v česalnici, avtoparku, predilnici mikalne preje, odseku za izobraževanje kadrov, skladišču pomožnega materiala, skladišču gotovih izdelkov, zidarski delavnici in skupnih službah je bila opravljena inventura drobnega inventarja, vendar ni bilo ugotovljenih nobenih razlik. Prav tako ni bilo razlik v skladišču surovin, pri režijskem materialu, gorivu, mazivu, kemikalijah in drobnem inventarju, ki je na zalogi v predilnici česane volnene preje. V skladišču pomožnega inventarja v Novem mestu je bil ugotovljen pri režijskem materialu primanjkljaj v vrednosti 200 din. Pri gorivu, mazivu, mikalnem okovju in avtogumah, ki so na zalogi v istem skladišču pa ni bilo nobenih razlik.

Na predlog upravnega odbora je delavski svet sklenil, da se večina ugotovljenih manjkov preknjiži na izredne izdatke, ker je smatral, da so nastali brez krivde odgovornih oseb.

Komisije, ki jih je imenoval upravni odbor, so opravile redne letne inventure in ugotovile naslednje:

1. Stanje gotovine in vrednostnih papirjev v podjetju in predilnici česane volnene preje se ujema s knjižnim stanjem. Prav tako se ujema stanje izpiskov žiro računa v podjetju in pri Narodni banki.
2. Popis embalaže je bil opravljen. Stanje se ne more primerjati, ker se ne vodi evidenca embalaže.
3. V skladišču gotove preje in skladišču gotovih izdelkov ni bilo razlik.
4. Pri popisu osnovnih sredstev je bil ugotovljen primanjkljaj stroja za nope in enega ventilatorja. Pomotoma sta bila dvakrat aktivirana dva ročna električna vrtalna stroja. Komisija je ugotovila, da je nastal višek 3 komadov električnih bojlerjev in enega ventilatorja, ki so bili vgrajeni ob adaptaciji upravne stavbe, pramensko pralni stroj

v apreturi pa je bil izdelan doma in še ni bil aktiviran. Bre sklepa delavskega sveta pa je bil odprodan viličar.

5. V skladišču menze in drobnega inventarja v Novem mestu ni bilo ugotovljenih razlik. V menzi predilnice česane volnene preje je bil ugotovljen višek drobnega inventarja v knjižni vrednosti 1.001 din in primanjkljaj v vrednosti 7.376 din. V skladišču menze so ugotovili višek 25.109 din in primanjkljaj 23.189 din.
6. Komisija za popis terjatev in obveznosti je ugotovila, da so terjatve zaradi dobrih prodajnih kondicij minimalne, saj znašajo dne 1.12.1964 le približno 5 % celokupnega prometa. Na predlog komisije je bilo nekaj podjetij opominjanih, par manjših dolgov pa je bilo po sklepu delavskega sveta odpisanih, k so neizterljivi.
7. V prodajalni je komisija ugotovila višek v znesku 931.601 din ki je nastal zaradi dobrih mer nabavljenega blaga in je opravičljiv. Prodajalna je imela ob koncu novembra 1964 za 2.833.035 din terjatev, sporna pa je bila terjatev v znesku 131.600 din.
8. V skladišču domače preje je bil ugotovljen višek v vrednosti 12.636 din in primanjkljaj v vrednosti 760 din. Pri predelavi preje je znašal višek sukanе preje 2.711 din in primanjkljaj dvojene preje 17.682 din. Pri previjanju preje je nastal višek za 66.433 din, pri previjanju votka pa primanjkljaj za 307 din.
9. Pri popisu nedokončane proizvodnje je bilo ugotovljeno, da je nastal v predilnici česane volnene preje višek v znesku 2.463 din. Nedokončana proizvodnja v tkalnici, apreturi, izšivalnici in skladišču surovin je enaka knjižnemu stanju.
10. Pri popisu osnovnih sredstev skupne porabe je bil ugotovljen višek enega hidroforja s črpalko in elektromotorjem, ki v letu 1963 pomotoma ni bil vpisan. Pomotoma pa je bil dvakrat vpisan štedilnik na drva. Komisija je ugotovila, tudi primanjkljaj ene viseče omarice.

Upravni odbor je predlagal, da se vsi ugotovljeni viški preknjižijo na izredne dohodke. Prav tako je predlagal, da se opravičljivi primanjkljaji preknjižijo na izredne izdatke. Neopravičljive primanjkljaje drobnega inventarja v tkalnici, skladišču menze, predilnice česane volnene preje ter visečo omarico pa naj plačajo odgovorne osebe po nabavni vrednosti. Predlog upravnega odbora je delavski svet sprejel. Primanjkljaj osnovnih sredstev v predilnici mikane preje se bo analiziral in naknadno predložil delavskemu svetu v razpravo in odločanje.

Ker se organizira tečaj za gasilske podoficirje, je upravni odbor sklenil, da se na tečaj pošlje 2 gasilca iz podjetja v Novem mestu in enega gasilca iz predilnice česane volnene preje. v Metliki.

Za gradnjo stanovanjskih stavb v okviru zadruga se je priglasilo 72 interesentov. Od teh jih 26 stanuje v stanovanjih podjetja.

Upravni odbor je sklenil, da se tudi v letu 1965 prodaja ostanke za člane kolektiva pod istimi pogoji kot lani. Količine, ki jih lahko nabavijo, pa so:

- za vsakega zaposlenega 6 m,
- za družinskega sotovariša 3 m,
- za otroke 3 m.

Prevozi s tovarniškimi kamioni se lahko koristijo pod enakimi pogoji kot lani.

Za stroške reklame v letu 1965 je upravni odbor predlagal 12.000.000 din, za reprezentančne stroške pa 1.500.000 din. Oba predloga je delavski svet sprejel.

Naš bivši delavec Slavko Lipovščak se je pritožil, češ da je dobil odpoved delovnega razmerja. Zato mu po njegovi pripada 5-mesečni odpovedni rok, redni dopust in odpravnina v znesku 4-ih mesečnih plač. Upravni odbor je ugotovil, da Slavko Lipovščak ni dobil odpovedi delovnega razmerja, pa pa mu je delovno razmerje prenehalo zaradi upokojitve. Zarad tega mu ne pripada odpovedni rok, redni letni dopust, niti odpravnina. Odobri pa se mu nakup ostankov za 3 obleke pod istimi pogoji kot ostalim delavcem podjetja.

Na 13. seji je upravni odbor razpravljajal o predlogu proizvodnega in finančnega plana podjetja in prodajalne. Pr tako je razpravljajal o predlogu komisije za sprejem, nabavo, ocenitev in razhodovanje osnovnih sredstev.

Plan proizvodnje česane volnene preje predvideva povečanje proizvodnje za 11,77 % v primerjavi z doseženimi rezultati v letu 1964. Plan proizvodnje sintetične preje pa naj bi bil 180 ton. Plan votkov je višji za 4,89 %, plan tekočih metrov tkanin pa za 5,83 %. Plan vnovčene realizacije predvideva dvig za 11,2 % v primerjavi s celotnim dohodkom v letu 1964. Tudi plan prodaje v prodajalni predvideva dvig za 4,26 %.

Upravni odbor je sklenil, naj o predlogih planov razpravljajo sveti enot, nakar bo o pripombah ponovno razpravljajal ter plane predložil delavskemu svetu v potrditev.

Komisija za prevzem, nabavo, ocenjevanje in razhodovanje osnovnih sredstev je na podlagi predlogov svetov in posameznih služb predlagala razhodovanje oziroma odprodajo votkovega previjalnega stroja "Schlafcharst", prekucnika TAM 4500, črpalke za vodo v kotlarni, garderobne omare

in starega motorja za tovorni avto TAM Pionir. Predlaga tudi razhodovalje računskega stroja "Felix", kompresorja za mehanizacijo, loščilca za parket in sesalca za prah, ker so neuporabni in se ne dajo več popraviti.

Upravni odbor je predlog komisije osvojil, kolikor je bilo v njegovi pristojnosti, ostalo pa je posređoval delavskemu svetu, ki je predlog sprejel.

Komisija je predlagala tudi nabavo stroja za pri-sukovanje, natikanje lamel, vezanje vozlov in snovalnega stroja. Namesto prekučnika TAM 4500 pa predlaga nabavo manjšega tovornjaka TAM 2000. Ker so strošnice v strojni delavnici že zelo iztrošene, predlaga, da se nabavi strošnica ADA-US-51.

Upravni odbor je sklenil, da predlaga delavskemu svetu, da se o nabavi osnovnih sredstev razpravlja šele po zaključnem računu. Delavski svet je predlog osvojil ter bo o nabavi predlaganih osnovnih sredstev razpravljal na eni prihodnjih zasedanj.

Na predlog avto-moto sekcije "Novoteks" je upravni odbor sprejel sklep, da se v mehanični delavnici sekcije zaračunajo naslednje storitve članom kolektiva:

1. ena delovna ura mehanika stane 300 din,
2. ena delovna ura nekvalificiranega mehanika stane 200 din,
3. en km vožnje z osebnim avtomobilom sekcije stane 25 din.

To velja tudi za prevoze za potrebe podjetja.

Upravni odbor je sklenil, da se sredstva skupne porabe, s katerimi posluje sekcija, izroče njej v uporabo in vzdrževanje.

Hišnemu svetu montažnih hiš v Žabji vasi je upravni odbor na ponovno prošnjo odobril plačilo dolga, ki je nastal zaradi ureditve okolja stavb.

Poleg tega je upravni odbor na 12. in 13. seji sklepal tudi o raznih prošnjah delavcev podjetja in drugih podjetij. Prošnje so bile delno negativno, delno pa pozitivno rešene oziroma so bile izročene pristojnim komisijam, da dajo svoje mnenje.

Ko je upravni odbor na svoji 14. seji razpravljal o zaključnem računu podjetja, prodajalne in menze, je ugotovil, da je bilo gospodarjenje v letu 1964 zelo uspešno. Ker pa je podjetje v močni investicijski izgradnji, je bil del prostih sredstev porabljen že v letu 1964, zato nam lastnih sredstev za normalno nadaljevanje izgradnje in povečanje proizvodnje v letošnjem letu primanjkuje.

Zaradi nemotenega odvijanja proizvodnje in investicijske izgradnje je upravni odbor predlagal formiranje neobveznega dela rezervnega sklada v brutto znesku 38.000.000 din, ki naj bi se porabil za manjša investicijska vlaganja v letu 1965.

V letu 1964 je podjetje ob potrditvi zaključnega računa posodilo Komunalni banki Novo mesto 125.000.000 din, ki bi jih banka sedaj morala vrniti. Ob vrnitvi pa bi podjetje moralo odvesti od tega zneska 30 % kot posojilo družbeno-investicijskemu skladu ter prispevek za izgradnjo Skopja. Istočasno pa je podjetje najelo kratkoročno posojilo pri Komunalni banki Novo mesto, ki bi ga podjetje moralo ob potrditvi zaključnega računa za leto 1964 vrniti.

Upravni odbor je predlagal, da se posojilo Komunalni banki Novo mesto podaljša pod pogojem, da tudi Komunalna banka Novo mesto podaljša posojilo podjetju v znesku 102.357.600 din za enako obdobje. Na ta način bi podjetje imelo poleg sredstev poslovnega sklada dovolj sredstev za nadaljevanje pričetih investicij.

Pri Splošni gospodarski banki Ljubljana pa bi bilo treba dobiti poleg deviznega kritja za opremo predilnice česane sintetične preje še dinarsko kreditiranje v višini 75.000.000 din. Zaradi povečanja proizvodnje pa je treba najeti še posojilo za stalna obratna sredstva v znesku 300.000.000 din.

Zaradi pomanjkanja razpoložljivih sredstev je upravni odbor predlagal, da delavski svet sprejme nov sklep, da se posodi le 10. milijonov.

Ker je vezava obratnih sredstev v nekaterih materialih, ki so na zalogi, nenormalno visoka, je upravni odbor zadolžil tehnični in splošni sektor, da izvrši popis odvečnega materiala v skladiščih in izdela ustrezen predlog, ki ga naj predloži upravnemu odboru v razpravo. Prav tako je bil tehnični sektor zadolžen, da izdela predlog plana investicijskega vzdrževanja.

Z vsemi predlogi upravnega odbora se je delavski svet po obširni razpravi strinjal ter potrdil zaključni račun s predlagano delitvijo dohodka. Poleg tega pa je sklenil, da naj se izvede poleg popisa nepotrebne materiala tudi popis nepotrebni osnovnih sredstev.

Po razpravi o delitvi poslovnega sklada je delavski svet sprejel sklep, da se v letu 1965 dokonča 9 šedov, ki bodo zaključeni z upravno stavbo. Za to gradnjo je delavski svet namenil 94,5 milijona din. Za dokončanje prizidka ob šedih, kjer bodo vodovodne in parovodne instalacije je delavski svet namenil 4,5 milijona din. Za odkup garaž od gradbenega podjetja

"Sava" je namenjenih 8,5 milijona. Za carino predilskih strojev bo treba plačati 80 milijonov, za del opreme nove predilnice pa približno 50 milijonov. Po sklepu delavskega sveta bo nabavljeno za tkalnico 20 novih statev. Del te investicije bo kreditirala banka, sami pa bomo morali za statve takoj plačati okoli 30 milijonov din. Za vračilo anuitet v letu 1965 za obratna in osnovna sredstva je delavski svet namenil 213 milijonov.

Ker je naše podjetje zainteresirano za proizvodnjo poliamidnih vlaken, ki jih namerava izdelovati Kemična tovarna Moste, je delavski svet sklenil, da podjetju posodimo 10 milijonov din. Ostanek sredstev je namenjen za nepredvidena dela in za predvidene podražitve gradenj.

V skladu skupne porabe je delavski svet namenil 76,500.000 din v brutto znesku. Od tega zneska pa bo trebe odvesti obvezno posojilo DIS-u in prispevek za Skopje. Za izgradnjo stanovanj je delavski svet od tega zneska namenil 40 milijonov.

Z zaključnim računom prodajalne in menze se je delavski svet strinjal in ju potrdil. Sklenil je, da naj prodajalna formirani poslovni sklad izkoristi v obratne namene. Tudi menza bo po sklepu delavskega sveta izkoristila formirani poslovni sklad v obratne namene, poleg tega pa je delavski svet menzi odobril 2 milijona za povečanje obratnih sredstev.

Pri točki razno je delavski svet sprejel sklep, da se plača odvoz zemlje, ki je ostal pri gradnji stopnic.

Ker nekatere komisije delavskega sveta niso dovolj delavne, je delavski svet sprejel sklep, da naj v bodoče predsedniki posameznih komisij na vsakem zasedanju poročajo o delu komisij.

Jože Udovič

VOLITVE V NOVA SKUPŠČINSKA TELESA

Pogosto se ljudje sprašujejo, čemu po dveh letih zopet volitve. Nekaterim je povsem jasno, da je to zaradi novega načina izbiranja predstavniških teles, za katerega smo se odločili z novo ustavo leta 1963. Spomnimo se še, da smo z novo ustavo sprejeli načelo obnavljanja predstavniških teles ali kakor imenujemo - rotacijo. Naše skupščine - od občinske do zvezne - so s tem postale zamenjive. To je seveda bilo možno tudi prej, samo da se je v praksi dogajalo, da so bili nekateri ljudje večkrat izvoljeni. Zdaj to ne bo več mogoče. Kako pa bo sedaj? Če bi volili v skupščine vsake štiri leta, bi to pomenilo, da bi prišlo vsekakor do razpusta celotnih skupščin in do razpisa splošnih volitev. To se pravi, da bi bil sestav skupščin vsaka štiri leta popolnoma obnovljen. V odborniške in poslanske klopi bi se vsedli novi ljudje, ki pred tem niso bili člani istega predstavniškega telesa. Stalnosti v delu skupščin potemtakem ne bi bilo. Ker bi potrebovali precej časa, da bi si poslanci nabrali nekaj izkušenj in da bi se temeljito seznanili z nalogami in z delovanjem skupščin. Da bi bile naše skupščine zamenljive in stalne obenem, je bilo potrebno sprejeti načelo o obnovitvi predstavniških teles vsako drugo leto. Na ta način bodo v nekaterih volilnih enotah volili samo v občinsko skupščino, drugje samo v republiško ali oboje, povsod pa v zvezno skupščino. Seveda, če bi imeli splošne volitve, bi v vseh volilnih enotah imeli trojne volitve. Tako pa se ohrani stalnost v delu skupščine, ne da bi bila zaradi tega kršena načela zamenljivosti.

Sedaj pa nekaj o evidentiranju: V zadnjem času smo veliko slišali in brali v lokalnem tisku o evidentiranju možnih kandidatov. To je široka akcija za zbiranje možnih kandidatov, katere nosilec je Socialistična zveza z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, društvi in organi samoupravljanja. Ali je kakšna razlika med evidentiranjem in kandidiranjem? Če evidentiramo možne kandidate za vse skupščine (občinske, republiške in zvezne), ne pomeni da s tem že postavljamo kandidate. To je v pravem pomenu besede javno kadrovanje. S sodelovanjem najširše javnosti si lahko ustvarimo pregled nad kadri ne le za potrebe skupščin, temveč tudi za druga področja družbene dejavnosti. Tako postaja izbira kandidatov čedalje bolj demokratična in široka. To naj zagotovi, da se bomo pri vodenju kadrovske politike opirali na širše kadrovske zaledje, kakršno ustvarja sistem samoupravljanja. To razbija zaprtost kadrovske politike. O tem, če ima kdo potrebne kvalitete za opravljanje določene javne družbene funkcije, naj ne odloča ozek krog ljudi, temveč najširša množica delovnih ljudi.

Da ne bi bilo evidentiranje kadrov nenačrtno in naključno, so bile pri tem ves čas prisotne družbenopolitične organizacije, ki so se z demokratičnimi metodami borile za to, da ocenjujejo ljudje možne kandidate po socialističnih kriterijih. To se pravi, da ocenjujejo, koliko se je človek, ki smo ga evidentirali kot možnega kandidata, uveljavil v samouprav-

ljanju in družbenopolitičnih organizacijah ter kakšne so njegove osebne kvalitete. Tako smo prišli do evidentiranih možnih kandidatov, ki so zbrani po posameznih volilnih enotah pri volilni komisiji Občinskega odbora SZDL.

Zdaj smo tik pred kandidacijskimi zbori. Kandidacijske zборе volilcev na terenu skliče predsednik občinske skupščine, v delovnih organizacijah pa predsednik delavskega sveta, zadružnega sveta itd. Na kandidacijskem zboru volilcev bodo predstavniki družbenopolitičnih organizacij in društev predlagali ljudi, ki so bili evidentirani kot možni kandidati za odbornike oziroma poslance. Istočasno bodo pojasnili potrebe občinske skupščine, kateri evidentirani možni kandidati naj bi prišli v ožji izbor, da bi tako zagotovili določeno strukturo in kvaliteto skupščine.

Vsak predlagatelj se mora pri predlaganju kandidata sklicevati na podporo najmanj štirih volilcev, ki jih mora tudi navesti. Predlagatelj mora na kratko opisati odlike predlaganega kandidata, da bi lahko volilci presodili, če ta po svojem družbenem ugledu in sposobnosti ustreza kriterijem, sprejetih po demokratični razpravi na sestankih Socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij ter društev. Potrejene kandidate potrdi nato tudi volilna komisija in jih vpiše na kandidacijsko listo, in sicer po vrstnem redu, kakor so bili časovno predlagani v potrditev.

Veliko se govori o tem, ali se bomo odločili za enega ali več kandidatov? O tem se bodo izjasnili volilci sami. O tem, koliko kandidatov bo na kandidacijski listi, bodo svobodno odločili občani sami. Včasih se bodo občani odločili za samo enega kandidata, zlasti če bo šlo za človeka, ki uživa vsesplošno zaupanje. V takem primeru volilci morda niti ne bodo hoteli določiti več kandidatov. Drugje spet pa bodo volilci želeli postaviti več kandidatov, kar je seveda njihova pravica. S spremembami v volilnem sistemu je ustvarjena širša možnost za postavljanje več kandidatov. To je odraz nastalih možnosti za širše izbire kvalitetnih ljudi, ki lahko opravljajo odgovorne funkcije v družbenopolitičnem življenju. To dokazuje, da se je naš sistem družbenega samoupravljanja že uveljavil in da je omogočil rast široke fronte sposobnih kadrov. Zaradi tega pomeni kandidiranje več kandidatov novo uveljavitev oblik socialistične demokracije, nove zmage demokratičnega samoupravljanja.

Ali kandidiranje pomeni posebno družbeno priznanje? Da. Kdor je sprejet za kandidata v tako širokem in demokratičnem postopku, je s tem dobil pomembno družbeno priznanje, ne glede na to, ali je bil izvoljen ali ne. Ker pomeni kandidiranje zares pomembno družbeno priznanje, je treba paziti, da se ne dela razločkov med kandidati, zbranimi v skladu s socialističnimi merili. Vsem je potrebno dati enako podporo, volilci pa naj kasneje na volitvah samo odločajo, komu bodo dali svoje zaupanje.

Kdaj in kako bomo volili? Na osnovi demokratičnih razprav in širokih razprav smo prišli do kandidatov, ki smo jih predlagali na kandidacijsko listo. Kandidacijski zbori bodo v naši občini od 28. februarja do 10. marca. Dokončne kandidaturne liste pa bodo sestavljene takoj po končanih zborih.

Kakšen je vrstni red volitev? Najprej bomo neposredno ali direktno volili odbornike občinske skupščine, to je polovico odbornikov, ki so imeli dveletni mandat/vnašem primeru 44 odbornikov/. Torej bomo volili 22 odbornikov splošnega in ravno toliko odbornikov zbora delovnih skupnosti. Tako bomo v delovnih organizacijah volili 26. marca in na terenu 28. marca (seveda, če odborniku poteče mandat). To bodo neposredne ali direktne volitve za kompletiranje občinske skupščine, ki bo ponovno imela 90 odbornikov.

Nova občinska skupščina se bo sestala 4. aprila in izvolila po enega poslanca za vsak zbor republiške in zvezne skupščine (gospodarski, socialnozdravstveni, prosvetnokulturni in organizacijskopolični zbor), to je skupaj 8 poslancev. Istočasno pa sprejme skupščina kandidaturo za dva poslanca republiške in zvezne skupščine, to je za zvezni in republiški zbor. Sprejeto kandidaturo morajo občani potrditi na neposrednih volitvah 18. aprila. Na teh volitvah bodo volili vsi občani naše občine.

Tako bodo torej nekateri občani volili 26. oziroma 28. marca v svojih delovnih organizacijah oziroma na terenu seveda, če njihovemu odborniku poteče mandat. Drugi pa bodo volili na terenu 18. aprila v republiške in zvezne skupščine poslanca republiškega oziroma zveznega zbora. To se pravi, da bodo nekateri volili tudi v republiško skupščino, vsi brez izjeme pa v zvezno skupščino.

Na koncu pogledjmo, kako bomo volili v "Novoteks-u". V 8. volilni enoti ("Novoteks - tkalnica", Iskra - obrat Novo mesto) bomo namesto Jožeta Udoviča volili drugega odbornika dne 26. marca 1965. Lahko pa bomo volili še na terenu svojega odbornika (seveda, če se menja) in to v nedeljo 28. marca. Prav tako bomo na terenu volili 18. aprila zveznega poslanca, istočasno pa morda tudi republiškega (n.pr. na območju Šentjerneja, Brusnic, Gaberja, Šmarjete itd.)

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE METLIKA

Na svoji 11. in 12. seji so odborniki občinske skupščine Metlika razpravljali o realizaciji družbenega plana v polletju, o spremembi proračuna občine Metlika za leto 1964 in sprejeli več odlokov, ki so pomembni za razvoj gospodarstva in družbenih služb v naši občini.

Po proučitvi podatkov o izvrševanju družbenega plana so odborniki ugotavljali zadovoljiv uspeh gospodarskih organizacij v primerjavi z istim obdobjem leta 1963. Tudi pokazatelji o ustvarjenem čistem dohodku in narodnem dohodku na zaposlenega kažejo ugodne rezultate.

Novoteks, predilnica v Metliki:

Čistega dohodka je obrat ustvaril za 11,3 % več kot lani v istem obdobju. Narodni dohodek na zaposlenega je porastel za 12 %. Povprečni osebni dohodek na zaposlenega znaša 32.079 din, v istem obdobju leta 1963 pa 25.270 din.

Tovarna Beti:

Čisti dohodek se je povečal za 3,4 %, narodni dohodek pa za 24,6 %. Povprečni osebni dohodki znašajo 25.000 din, v preteklem letu pa 20.472 din.

Lepis - lesno predelovalno podjetje Suhor:

Podjetje je povečalo čisti dohodek za 87,8 % in narodni dohodek za 65 %. Povprečni osebni dohodki znašajo 28.080 din, v preteklem letu pa 21.238 din.

Splošno trgovsko podjetje:

Čisti dohodek se je povečal za 29,2 %, narodni dohodek pa za 42,7 %. Povprečni osebni dohodek znaša 30.612 din, v preteklem letu pa 21.236 din.

Gostinsko podjetje:

Tu ni bila izvršena primerjava s prejšnjim letom, vendar je čisti dohodek premajhen za kritje osebnih dohodkov, vzrok za to so preveliki zagonski stroški in slabo poslovanje. Predvideva se znatno izboljšanje z izmenjavo gostinskega kadra.

Komet - invalidsko podjetje:

Čisti dohodek je porastel za 88,4 %, narodni dohodek na zaposlenega pa za 39 %. Povprečni osebni dohodki znašajo 29.779 din, v preteklem letu pa 20.795 din.

Med obrtnimi podjetji kažejo zadovoljiv uspeh Klavnica, Pekarija in Komunalna uprava, medtem ko Pečarija nazaduje.

Družbeni plan predvideva izvoz v vrednosti 40.000 V polletju je bil izvoz presežen za 20 %, pri čemer ima največjo zaslugo podjetje "Lepis" s Suharja.

V prvem polletju je bilo planiranih 319 milijonov dinarjev za investicije, od tega pa je bilo le 50 % realiziranih. Investicije so bile vložene zlasti v industrijo in

kmetijstvo (27,5 milijonov din) ter trgovino in obrt (41 milijonov din). Investicijska sredstva izvirajo predvsem iz posojil.

Za negospodarske investicije je bilo planiranih v prvem polletju 181 milijonov din, realiziranih pa je bilo le 42 %. Ta sredstva so potrošena predvsem za vodovod Jamnik-Metlika, za stanovanja v Metliki, Kulturni dom na Suhorju in podobno.

Na naslednji seji so odborniki razpravljali o spremembi proračuna občine Metlika za leto 1964. Z razvojem gospodarstva v občini se še z večjim tempom večajo potrebe oziroma izdatki v proračunu. Zlasti so se pokazale velike potrebe za komunalno dejavnost in negospodarske investicije.

Že ob sprejetju proračuna za leto 1964 so odborniki ugotavljali, da bo sredstev premalo, med letom pa se je izkazalo, da se bodo predvideni dohodki v proračunu še zmanjšali in močno prizadeli občinski proračun. Na to sta bila pravčasno opozorjena okrajna skupščina in izvršni svet. Tu so upoštevali objektivne težave in izpad dohodka v proračunu občine in dodelili iz svoje 10% rezerve 40 milijonov dinarjev za najnujnejše kritje proračuna.

Izdatki so bili povečani predvsem za sledeče dajatve

1. Štipendije in regresi za prevoze v šole,
2. za stalne socialne podpore, za priznavalnino iz NOB in šolske kuhinje,
3. za zdravstveno zaščito in brezplačno zdravljanje, za prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov in za razširjeno zavarovanje kmečkih otrok,
4. za osebne in funkcionalne izdatke pri državni upravi.

Dotacija nadošča le za najnujnejše potrebe v proračunu, stvarne potrebe pa so neprimerno večje. Odborniki so se spraševali, od kod naj dobijo sredstva za sklad 600-letnice Metlike, ker ni predvidene za to nobene dotacije. Na isti seji je bil sprejet sklep o razširjenem zavarovanju kmečke mladine. Že l.l.o. naj bi bila uvedena dopolnilna obremenitev zavezancev oz. upravičencev kmečkega zavarovanja, da bodo imeli kmečki otroci l.l.1965 popolno zavarovanje kot ostali zavarovanci iz delovnega razmerja. To zavarovanje velja do 15. leta starosti oziroma do 26. leta, če upravičenec s potrdili dokaže, da se šola. Med drugim so razpravljali tudi o zdravstvenem zavarovanju borcev.

Pod točko razno so navedli odborniki celo vrsto nerešenih vprašanj, ki se zaradi pomanjkanja sredstev ne ureajo. Načeli so vprašanje vinske kleti v Metliki, ki stoji neizkoriščena, večno pereče vprašanje vaških poti, napajališč in pokopališč. Omenjene zadeve se bodo verjetno najhitreje

reševale, ko bodo ustanovljene krajevne skupnosti, če jim bo dodeljena potrebna sredstva.

Anica Žugelj

DELO IN PROBLEMI GASILSKEGA DRUŠTVA

V našem podjetju imamo svoje gasilsko društvo že od leta 1946. V obdobju od ustanovitve pa do leta 1950 je naše društvo živelo v zelo težkih pogojih, saj nismo imeli niti osnovnega orodja in opreme. To se nam je večkrat maščevalo, posebno do leta 1947, ko smo se skoraj vsak dan srečavali z našim sovražnikom požarom. Ko smo delali še v bivši Povhovi in Pencovi tovarni so bili požari na dnevnem redu. Spominjam se nekaj večjih požarov, ko nam je naredil požar veliko škodo na selfaktorju in skoro uničil mikalnik. Takrat smo v naši tovarni izdelovali še bombažne izdelke, ko je leta 1947 podjetje preusmerilo proizvodnjo na volnene izdelke, je zmanjšalo tudi število požarov. Poleg tega pa smo pozneje dobili tudi precej orodja in opreme, posebno v letu 1952. Problem je bil le še strokovni kader, katerega je v našem društvu zelo primanjkovalo. V poznejših letih je gasilsko društvo s tesnim sodelovanjem z upravo podjetja in samoupravnimi organi doseglo precejšnje uspehe. Uspelo mu je tudi pridobiti strokovni kader in urediti preventivno službo, tako, da požarov sploh ni več bilo.

Če pogledamo naše gasilsko društvo danes, vidimo čisto drugačno sliko. Društvo je zelo dobro opremljeno in članstvo je dobro izurjeno. Vendar pa imamo še nekaj problemov. Največji je ta, da nimamo prostora za sušenje gasilnih cevi, kar je zelo važno saj se stalno mokre cevi hitro uničijo, so pa zelo drage.

Menim, da bomo skupno z upravo podjetja tudi ta problem rešili saj je v dokončni izgradnji podjetja planiran tudi gasilski dom.

Naj se dotaknem malo letošnjega občnega zbora, ki je bil 17.1.1965. V razpravi je bilo opaziti, da ženska desetina ni izpolnila svojih nalog. Videti je, da imajo nekatere članice premalo čuta odgovornosti do gasilske organizacije. Drugo kar ovira delo ženske desetine pa je to, da delajo v dveh izmenah in je zato težko organizirati skupno vajo. Treba bo najti dekleta iz ene same izmene in to predvsem take, ki

imajo voljo delati v gasilski organizaciji. To se bo verjetno dalo v prihodnosti organizirati, saj imamo v podjetju zaposleno pretežno žensko delovno silo. Zastopnik občinske gasilske zveze Novo mesto je naše delo na splošno pohvalil, pripomnil pa je, da smo premalo naredili za vzgojo strokovnega kadra. Priporočal nam je, da naj pošiljamo svoje člane v gasilske šole. To priporočilo smo izpolnili, saj smo dali letos v gasilsko podčastniško šolo enega člana in eno članico. Letos bo več gasilskih tekmovanj, med drugim tudi gasilsko tekmovanje tekstilne industrije, katerega bi se moralo udeležiti tudi naše društvo. V nadaljnji razpravi je bilo rečeno, da bo letos v Karlovcu zlet bratstva in enotnosti, v katerega bo vključeno tudi gasilstvo. Tov. Danilo Kovačič je menil, da bi bilo prav, če se tega zleta udeleži tudi naša desetina. Prav bi bilo tudi, da se naš upravni odbor poveže s centrom za izobraževanje v podjetju, da bi ta vnesel v svoja predavanja na tečajih tudi predmet o gasilstvu. Zastopnika IGD "Pionir" in "Železničar" sta v imenu svojih društev izrazila željo, da bi še v naprej ostali v tesnem sodelovanju in da bi v bodoče organizirali medsebojna tekmovanja. To je želja tudi našega društva, saj nam tako sodelovanje prinaša koristne izmenjave znanja in sposobnosti. Splošno mnenje je bilo, da naj bi si po možnosti naši člani večkrat ogledali razna tekmovanja, saj se tam veliko vidi in nauči. To je za društvo zelo koristno, vendar pa je tu vprašanje stroškov. Zastopnik podjetja tov. Franjo Švent je menil, da se bo dalo tudi te stroške nekako kriti in in s tem omogočiti udeležbo na tekmovanjih. Če bo društvo izpolnjevalo svoje dolžnosti in dosegalo vidne rezultate. Da naše društvo dosega take lepe rezultate, je precejšnja zasluga uprave podjetja in samoupravnih organov s tem, da naše želje in potrebe vedno upoštevajo. Ob zaključku bi prosil vsakega člana našega delovnega kolektiva, ki ima veselje do gasilske organizacije, da se vanjo vključi.

Franc Sitar

AVTO MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO SEKCIJA "NOVOTEKS"
deluje že tri leta

Približno pred tremi leti smo na pobudo sindikalne podružnice ustanovili sekcijo "Novoteks" AMD Novo mesto. Da je bila ustanovitev potrebna, je razvidno iz dela, ki smo ga opravili do sedaj.

Glavna naloga našega dela je organizacija tečajev za voznike amaterje ter vzdrževanje in popravilo vozil za delavce kolektiva "Novoteks". To nalogo smo uspešno opravili. Do sedaj smo organizirali 11 tečajev za voznike amaterje, v katerih smo izučili 405 voznikov A in B kategorije.

Dne 18.1.1965 je bil redni letni občni zbor naše sekcije. Iz poročil je bilo razvidno, da so bile vse naloge, ki si jih je zaadal upravni odbor, tudi opravljene. AMD sekcija poseduje dva osebna avtomobila znamke "Zastava 750" in dve motorni kolesi 175 cm³. V mehanični delavnici pa je zaposlen en avtomehanik in dva šoferja C kategorije.

Občnega zbora sta se udeležila tudi tajnik AMD Novo mesto in zastopnik oddelka za notranje zadeve občinske skupščine Novo mesto. Zastopnik občinske skupščine je pohvalil delo sekcije, ker smo edini v Novem mestu, ki smo organizirali vozniške tečaje in ustanovili mehanično delavnico za popravila in vzdrževanje vozil. Predlagal pa je, da bi sekcija več naredila za preventivno vzgojo in spoznavanje prometnih predpisov tistih članov, ki se ne udeležujejo tečajev. Iz pregleda nesreč je razvidno, da je vedno več nesreč, katere povzročijo predvsem ljudje, ki ne poznajo osnovnih prometnih predpisov. Ker pa je težko privabiti ljudi na predavanja, bi bilo dobro, da bi AMD sekcija objavljala članke o prometni varnostni vzgoji v tovarniškem časopisu.

Občni zbor je izvolil tudi nov odbor. Odslej bodo vodili delo AMD sekcije "Novoteks" predsednik Franjo Kelner, tajnik Vladimir Marčič, blagajnik Lojzka Dragman, gospodar Franc Berlan, člani odbora Franc Sitar, Stane Jelenčič in Milica Močotar ter člani nadzornega odbora Janez Novak, Herman Koprivnik in Stane Vaupotič.

Predsednik AMD sekcije "Novoteks" je na občnem zboru predlagal glavne smernice dela za naprej. Program dela bi naj bil naslednji:

1. v mesecu marcu in aprilu tečaj za voznike amaterje v Metliki
2. v maju in juniju tečaj za voznike amaterje v Novem mestu;
3. izpolnitev mehanične delavnice za popravilo in vzdrževanje vozil;
4. sodelovanje na prireditvah AMD Novo mesto (ocenjevalna vožnja, proslave in podobno);
5. organizacija izletov v mesecu maju in septembru;
6. učvrstitev discipline društva v pogledu plačevanja prispevkov, udeleževanja skupnih akcij in podobno.

Na občnem zboru je bila tudi razprava o letni članarini članov AMD, katero bodo plačevali vnaprej. O plačevanju članarine je izvršni odbor AMSJ sprejel sklep, da bodo od 1.1.1965 člani plačevali letno članarino in sicer člani, ki posedujejo osebni avto 1.800 din, tisti, ki imajo motorno

kolo, 1,200 din, ostali člani pa 600 din. Na račun zvišanja članarine pa bo AMD nudilo članom večjenusluge kot do sedaj. Organizirana bo boljša služba pomoči na cestah, člani bodo prejeli razne avto-karte, pravno pomoč itd. Čeprav bodo plačali višjo članarino, bodo člani AMD odslej na boljšem.

Občni zbor je zadal novemu odboru več nalog, ki jih mora opraviti v teku leta. Upravni odbor je na seji tudi že razpravljajal o delu sekcije v letu 1965. Razpravljajal je predvsem o organizaciji tečajev za voznike amaterje, izposojevanju vozil, ki so last sekcije AMD, organiziranju del v mehanični delavnici in blagajniškem poslovanju.

Naša sekcija bo še naprej izposojevala vozila pod istimi pogoji kot do sedaj. Za en km bodo plačali člani AMD 25 din, nečlani 40 din, ura voznika pa bo v delovnem času 250 din. Vozilo bodo lahko najeli le s šoferjem AMD sekcije. Potni nalog bo izdal pred vožnjo tajnik.

Kar se tiče poslovanja mehanične delavnice je odbor v zvezi z dopisom upravnega odbora Novoteksa razpravljajal o reorganizaciji del v delavnici in predlagal upravnemu odboru podjetja, da bi bile cene storitev avtomehanika za eno uro opravljenega dela 300 din, pomočnika pa 200 din.

V mehanični delavnici je sedaj zaposlen en avtomehanik in dva pomočnika. Iz pregleda del pa je razvidno, da trenutno ni dovolj dela za vse in bo zato v delavnici delal le en avtomehanik in en pomočnik. Če pa se bo pokazala potreba, bomo zaposlili še enega avtomehanika.

Da bi izboljšali dela in zadovoljili koristnike uslug v mehanični delavnici, bomo uvedli delovni nalog. Priimek in ime, vrsta vozila in naročilo del bo vpisal naročnik del, opravljene ure in porabljeni material pa bo vpisal avtomehanik. Pri prevzemu vozila bo lastnik podpisal delovni nalog, da bo imel pregled opravljenih ur in porabljenega materiala. Tako upamo, da ne bo pozneje pri plačilu nikakih nepotrebnih reklamacij.

V mehanični delavnici bomo v bodoče opravljali predvsem manjša popravila ali odstranjevali manjše okvare, da se bodo lahko delavci po delu odpeljali domov. Večja popravila bomo opravljali le v primeru, če ne bo manjših popravil na vozilih. V popravilo bo avtomehanik vzel le vozila delavcev podjetja.

Tudi v blagajniškem poslovanju bomo uvedli spremembe pri vplačilu računov. Do sedaj smo račune vplačevali pri blagajničarki sekcije AMD, v bodoče pa bomo zneske računov odtegovali pri izplačilu mesečnih prejemkov. S tem bomo odpravili dolžnike, ki jih je bilo do sedaj precej. Marsikdo namreč rad pozabi na plačilo za opravljene usluge kljub urgenci.

V našem dosedanjem delu smo dosegli mnogo uspehov, vendar bo treba še marsikaj izboljšati. Velikokrat nismo mogli izpolniti želj naših članov. Zato bomo v bodoče zastavili vse sile, da sedanje pomanjkljivosti odpravimo. Člane pa prosimo, da nam pri našem delu pomagajo, ker le tako bomo zmogli naloge, ki smo si jih zadali.

Vladimir Marčič

NAŠE PODJETJE NA JUBILARNEM SEJMU
"MODA 1965"

Letos smo praznovali desetletnico dejma mode v prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Če pogledamo nazaj, bomo videli, kako težak je bil začetek. V letu 1955 je prirediteljem uspelo pridobiti peščico slovenskih industrijskih podjetij za sodelovanje. V starem malem provizoriju Gospodarskega razstavišča smo pričeli z razstavo "Moda 1955". V tem stilu je bila tudi modna revija v dvorani hotela Union. Za obe prireditvi je bilo zanimanje zelo skromno. Najbližji trgovci so si ogledali to razstavo, obisk iz ostalih republik pa je bil neznaten. Tudi publika ni imela posluha za take prireditve. Prireditelj kakor tudi razstavljalci smo s pesimizmom gledali na bodočnost te prireditve. Partnerji iz ostalih republik so nam prigovarjali naj prenehamo s sodelovanjem v Ljubljani in naj raje razstavljamo na pomladnem velesejmu v Zagrebu. Kljub vsem prigovarjanjem pa smo ostali zvesti tej specializirani razstavi oblačilnih strok v Ljubljani.

Iz leta v leto se je prireditev večala in tudi industrija ostalih republik je morala pričeti s sodelovanjem, če je hotela držati korak z našo slovensko tekstilno industrijo. Pa tudi po trgovski plati je bilo sodelovanje nujno potrebno. Ta prireditev se je sčasoma tako razširila, da so sedanji novi prostori Gospodarskega razstavišča veliko premajhni.

V letošnjem jubilarinem letu je na sejmu "Moda 1965" sodelovala prav vsa jugoslovanska oblačilna industrija. Vsi trgovci in proizvajalci vseh vrst konfekcije so sodelovali. V popoldanskih urah pa so bili razstavni prostori polni ljudi, ki so z zanimanjem ogledovali razstavljene predmete.

Sejem mode v Ljubljani je postal tradicionalen in na njem mora sodelovati vsak proizvajalec tekstilne stroke, ki hoče kaj pomeniti v zveznem merilu.

Naša tovarna sodeluje na teh prireditvah že vsa leta. Na letošnji prireditvi smo razstavili naše pomladno kolekcijo, vse v diolenu. Prav tako, samo v miniaturi so našo kolekcijo razstavila v svojih izložbah tudi vsa pomembna trgovska podjetja v Ljubljani, kakor Modna hiša, trgovsko podjetje Tkanina v svojih dveh poslovalnicah, trgovsko podjetje Volna v Nazorjevi ulici, trgovsko podjetje Manufaktura v svojih dveh poslovalnicah in Na-Ma pred Pošto. Vsa Ljubljana je bila v diolenu. Vzbudili smo pozornost, to so nam priznali vsi, tako trgovci kakor tudi ostali proizvajalci. Naša razstavna kolekcija je bila povsem drugačna od ostalih. Bila je res pomladna v pestrih svetlih barvah in v širokem asortimanu desenov vseh vrst, saj smo razstavili na razstaviščih kar 165 desenov. Zato je bilo okoli našega razstavnega prostora ves čas polno interesentov.

Razlika med našimi in ostalimi razstavljenimi blagi je bila zelo velika. V glavnem so razstavljali temna monotona blaga. Precej tovarn, kakor Karlovac, Teteks in tudi druge, je razstavljal naše originalne desene jesenske kolekcije v svojih izvedbah. Edino Varteks iz Varaždina je imel nekaj lepih razstavljenih tkanin.

Trgovci v Ljubljani so v času sejma prodali ves diolen v nadrobni prodaji.

Naše sodelovanje na modni reviji pa je bilo premalo opazno. Mnenja sem, da bi morali sodelovati z najmanj 15 do 20 modeli, s katerimi bi naša pestra kolekcija tudi tu dobila pravo mesto.

Drago Smolnikar

OBRAČUN PRIZADEVNOSTI

Pregled mesečnih poročil točkovanja za slabo kvaliteto v tkalnici za leto 1964 nam pokaže rezultate, ki so jih dosegli tkalci to leto.

Nekateri so s svojo marljivostjo zaslužili javno pohvalo, medtem ko je druge več ali manj spremljala smola. Delovno mesto tkalca je zelo zahtevno in zato terja predejšnjo pazljivost. Z majhno nepazljivostjo lahko tkalec povzroči zelo veliko škodo, nasprotno pa s svojo marljivostjo lahko veliko prispeva k lepemu izgledu in kvaliteti tkanine. Kvaliteta tkanine zavisi tudi od kakovosti materiala, od dobro

ali slabo nasnovane osnove, votkovih navitkov, škrobljenja itd., vendar lahko tkalec bistveno vpliva na kvaliteto s svojo prizadevnostjo in pazljivostjo. To doseže s tem, da odstranjuje s preje morebitna neenakomerna mesta, predebele vozle in da čim prej zaveže pretrgane niti. Vedeti moramo, da je kvaliteta važnejša od kvantitete. Kvaliteta je eden od zelo važnih faktorjev, ki vplivajo na višino osebnega dohodka, prav tako pa tudi na celotni dohodek podjetja, ker se nam v slučaju slabe kvalitete dohodek zmanjšuje. Zato je bolje, da odkremo manj blaga, ki je kvalitetno, kot pa da divjamo za votki in pri tem spregledujemo napake, ki se nabirajo preko vsega leta. Končni rezultat pa nam šele pokaže prizadevnost posameznika.

Težko je najti pravilno oceno za najboljšega oziroma najslabšega tkalca, že upoštevamo vse okolnosti, ki lahko vplivajo na dober oziroma slab rezultat. Če pogledamo razvrstitev tkalcev po strojih, vidimo, da so tkalci, ki delajo neprekinjeno na istih strojih, imeli manjše število napak, kot tisti, ki so bili pogosto premeščeni s stroja na stroj.

Premeščanju pa se ne da izogniti, ker je večkrat treba nadomestiti enega ali drugega tkalca. Tkalci sami pa bi lahko deloma preprečili to premeščanje, če bi si prizadevali, da bi bilo čim manj izostankov.

Med imeni najboljših kakor tudi najslabših tkalcev zasledimo več ali manj ista imena z majhno zamenjavo, tako da je razvrstitev do neke mere realna.

Najboljši tkalci po številu raportov

1. Turk Zali	12 x
2. Pavlič Ivanka	18 x
3. Sitar Marija	19 x
4. Boža Iler	20 x
5. Ana Marlin	21 x
6. Malči Pust	25 x
7. Marija Gramar	29 x
8. Anton Primo	30 x
9. Marija Miklavčič	30 x
10. Vera Fišter	31 x
11. Ana Beg	32 x

Najboljši tkalci po številu točk

1. Marlin Ana	651 točk
2. Pavlič Ivanka	853 točk
3. Gramar Marija	1036 točk
4. Fani Selan	1049 točk
5. Boža Iler	1319 točk
6. Malči Pust	1264 točk
7. Rozi Hočavar	1428 točk
8. Joža Kranjc	1504 točk
9. Števkla Gril	1543 točk
10. Marija Miklavčič	1587 točk

Najslabši tkalci po
številu raportov

1. Pepca Hribar	154 x
2. Martina Srebrnjak	153 x
3. Ana Beg	149 x
4. Joža Cesar	141 x
5. Pugelj Štefka	133 x
6. Stane Makše	126 x
7. Fani Redek	124 x
8. Tilka Novak	116 x
9. Ana Kostrevo	122 x
10. Ana Luzar	110 x

Najslabši tkalci po
številu točk

1. Joža Šavrič	10.556	točk
2. Pepca Hribar	9.590	"
3. Stane Makše	9.180	"
4. Ida Blažič	9.008	"
5. Joža Cesar	8.989	"
6. Tilka Novak	8.913	"
7. Ana Florjančič	8.889	"
8. Martina Hočevar	8.634	"
9. Martina Srebrnjak	8.347	"
10. Rezka Avsec	8.344	"

Tudi v tekočem letu bomo spremljali vestnost tkalcev pri delu. Ob zaključku leta bo letni pregled zopet pokazal skupino najboljših in skupino najslabših tkalcev. Zanimivo pa bo, če se bodo v skipini dobrih oziroma slabih tkalcev zopet pojavila ista imena kot v preteklem letu.

Marija Travižan

NESREČE PRI DELU, NA POTI NA DELO IN Z DELA
v mesecu januarju in februarju 1965

19. januarja se je ponesrečila pri delu Ivanka Vičič, snovalka.

Imenovana je na tkalskem stroju prisukavala osnovo. Po končanem delu pa je vlagalec osnov potegnil polico za nitni križ, na kateri je bila naslonjena deska za sedenje, ki je padla imenovani na prst leve noge ter ji ga poškodovala.

24. januarja se je ponesrečil na poti na delo Rafael Miklič, delavec na lisezi, začasno zaposlen pri pomožnih delavnicah.

Imenovani je šel peš iz Paderšičeve ulice na delo. Na poledeneli stezi na Loki pa mu je spodrsnilo, da je padel ter si poškodoval prst na levi roki.

1. februarja se je ponesrečila pri delu Marija Vasič, delavka na kalibrirnem stroju.

Imenovana je delala na kalibrirnem stroju za previjanje česanca. Ko je šla za stroj, da bi privezala traka, je z levo nogo stopila v odprtino v podu, kjer so bile položene parne cevi, ter si opekla levo nogo pod kolenom.

4. februarja se je ponesrečil pri delu Jože Dumešič, delavec na razstezalki.

Imenovani je pri sosednjem stroju pomagal obratnemu električarju pri popravilu, ker je bil njegov stroj v zastoju. Med popravilom je obratni električar nehote pognal stroj, ki je imenovanega zgrabil za prst leve roke in mu ga poškodoval.

6. februarja se je ponesrečila pri delu Justa Damjanovič, delavka na dublirnem stroju.

Imenovana je šla od malice na svoje delovno mesto. Na prehodu za pešce nekaj metrov pred strojem pa ji je nenadoma klecnilo koleno. Pri tem si je lažje poškodovala levo nogo v gležnju.

8. februarja se je ponesrečila na poti na delo Cveta Kavšček, tkalka.

Imenovana je šla iz Skalickijeve ulice v službo. Nekaj metrov od hiše, kjer stanuje, ji je na spolzki poti spodrsnilo, da je padla ter si poškodovala desno nogo v kolenu.

8. februarja se je ponesrečila na poti z dela Anica Jerman, izšivalka.

Imenovana je šla peš iz službe domov. V vasi Mačkovec je za njo pripeljal osebni avto, iz nasprotnne smeri pa tovorni avtomobil. Osebni avto je nekoliko zavrl, pri tem pa ga je na spolzki cesti zaneslo, da je z zadnjim koncem zadell imenovano v hrbet ter jo težje poškodoval.

10. februarja se je ponesrečila na poti na delo Helena Iler, delavka na previjalnem stroju.

Imenovana je šla iz vasi Benečija pri Trebnjem peš na vlak. Med vasjo Benečija in železniško postajo pa ji je na poledeneli stezi spodrsnilo, tako da je padla in si poškodovala desno nogo v kolenu.

10. februarja se je ponesrečil na poti na delo Jože Florjančič, delavec v kotlarni.

Imenovani se je peljal s kolesom iz vasi Dolnje Karteljevo v službo. Nekaj sto metrov od vasi pa mu je na poledeneli cesti spodneslo kolo, da je padel ter si poškodoval desno nogo pod kolenom.

Mirko Jakša

BOLEZENSKI IZOSTANKI v mesecu januarju 1965

Naslednja tabela bo prikazala bolezenske izostanke za mesec januar 1965 v primerjavi z mesecem januarjem 1964.

Oddelki	Januar 1964			Januar 1965					
	Štev. vseh boln. dni	% na celov. dni	Štev. boln. dni brez porod.	% na celov. dni	Štev. vseh boln. dni	% na celov. dni	Štev. boln. dni brez porod.	% na celov. dni	
Skupne službe	157	6,92	130	5,73	124	5,17	124	5,1	
Tkalnica	631	8,20	471	6,12	818	11,11	543	8,8	
Predilnica	190	8,90	136	6,37	139	10,28	139	10,28	
Apretura	202	7,19	175	6,23	216	6,59	164	5,00	
Pomožne delav.	81	5,88	108	5,93	108	5,93	108	5,93	
Metlika	412	7,87	178	3,16	530	8,04	325	4,93	
Skupaj	1.673	7,61	1.171	5,34	1.935	8,48	1.403	6,15	

Iz tabele je razvidno, da se je stalež bolezenskih izostankov v mesecu januarju 1965 v primeri z istim mesecem lanskega leta precej zvišal.

Najvišji procent izostankov v mesecu januarju je bil v oddelku predilnica sintetične preje (10,28 %), sledi tkalnica (8,88 %), pomožne delavnice (5,93 %), skupne službe (5,17 %), apretura (5,00 %) ter predilnica česane volnene preje v Metliki (4,93 %) kar znese skupaj 6,15 %.

Vzroki bolezenskih izostankov;

Razne ženske bolezni	246 dni
Nega družinskega člana	125 dni
Revmatizem	109 dni
Bolezni živcev	108 dni
Nesreče izven dela	100 dni
Nesreče pri delu	92 dni
Bronhitis	69 dni
Gripa	62 dni
Angina	61 dni
Bolezni želodca	43 dni

Mirko Jakša

ooOoo

ZAHVALA

Iskrena hvzla sodelavcem iz predilnice česane volnene preje v Metliki za podarjeni venec ob izgubi dragega očeta.

Žalujoča

Kristina Gusič

obrat II. Metlika

TEMUJMC

STE

PRIPRAVLJENI ?

Start bo kmalu in potem ne bo več časa
za učenje!

MLADI!

Podjetje vas čaka in želi, da pomagate
s svojimi mladimi in odločnimi rokami!

PRIDITE!

In delo bo postalo veselje, ker bo vaša
vnema in prizadevnost pomagala v boljše
in lepše življenje vas in vaših nasled-
nikov!

VPRAŠAJTE!

In karkoli boste vprašali ne bo ostalo
neodgovorjeno. Vse kar vas zanima boste
našli v člankih našega glasila!

KRATEK OPIS PROIZVODNEGA PROCESA V NAŠI TOVARNI

Surovina za izdelavo finejših prej in tkanin za moške in ženske obleke je česana volna, ki jo uvažamo v obliki surovega česanca iz Italije, Francije, Nemčije in Anglije. V zadnjem času izdelujemo poleg prej in tkanin iz čiste 100 % česane volne tudi preje in tkanine iz mešanice sintetične in volne. Sintetika, ki se je tudi pri nas uveljavila, je diolen in spada v vrsto poliestrov. Mešamo ga z volno v razmerju 55 % diolena in 45 % volne. Diolen uvažamo iz znane tovarne sintetičnih in umetnih vlaken Glanzstoff iz Vuppertala v Zahodni Nemčiji.

Česanec kupujemo v surovi obliki. Med prevozom dobe navitki česanca večkrat nepravilno obliko, zato česanec najprej previjemo, nato pa ga barvamo v barvalnih aparatih. Temu sledi pranje in lisiranje. Lisiranje je postopek, pri katerem se vlakna, ki so po naravi kodrava, izravnejo in fiksirajo. Če namreč želimo izdelati lepo gladko prejo, nas kodri volne ovirajo, zato moramo volno prej lisirati. Po lisiranju česanec ponovno navijemo v navitke.

Po večkratnem česanju, raztezanju in dvojenju odstranimo iz prvotnega česanca razne smeti in kratka vlakna, ki pri česanju niso zaželenja. Tako pridemo do enakomernega česanca, ki ga imenujemo tudi stenj. Cilj menjenih postopkov je, da je stenj čim enakomernejši in čim tanjši, kar zavisi od debeline oziroma številke preje. Ko smo prišli do zadnje faze raztezanja in dvojenja stenja, je ta že tako tenak, da ga imenujemo predprejo. Predprejo spredemo na prstančevih predilnih strojih in dobimo iz nje enobarvno enojno prejo. Poleg enobarvne preje pa lahko z mešanjem dveh ali več stenjev dosežemo takoimenovano melanžirano prejo. Prejo nato sukamo. Dve ali več enojnih niti sukamo v eno nit in tako dobimo sukanec. Sukanje je torej postopek, pri katerem več niti enojne preje združimo v eno z določnim številom zasukov. S tem dosežemo močnejšo in enakomernjšo nit oziroma sukanec. Pred uporabo sukanec zaradi velikega števila zasukov parimo. S parenjem fiksiramo zasuke in s tem preprečimo krotovičenje sukanca.

Sukanec nato previjemo v primerne navitke na križno navijalnih strojih. Ti so opremljeni s čistilci, ki imajo nalogo odstranjevati nepravilno debela mesta na sukanca. Enakomeren dobro prečiščen sukanec je namreč prvi pogoj za izdelavo kvalitetnih tkanin. Prečiščen in previt sukanec spravimo v medfazno skladišče preje.

Na konusnih križnih navitkih previt sukanec je primeren za snovanje. Pri nas se poslužujemo snovanja v pasovih. Bistvo tega snovanja je, da snujemo v delni širini in v polni gostoti. Pas snujemo do določene dolžine osnove, odrežemo niti v pasu, premaknemo boben za širino pasu in začnemo snovati drugi pas. Pasov za snovanje je toliko, kolikor je potrebno, da pridemo do celotnega števila niti in širine v osnovi. Ko smo nasnovali zaželeno število niti in dosegli zaželeno širino, previjemo osnovo iz snovalnega bobna na snovalni valj. Volnene osnove kl. amo. S tem dosežemo, da postane nit močnejša, stran štrleča vlakenca se prilepijo k niti. Pozneje pri tkanju se niti osnove ob dviganju listov tarejo druga ob drugo in pri tem mehanično trpijo. Gladka klejana nit pa je dovolj močna in elastična, da prenese napetost in trenje pri tkanju. Klejamo s sredstvi, ki so pri pranju lahko odstranljiva. Na škroobilnih strojih, ki so opremljeni s sušilno komoro, se na koncu stroja navije v prvotni obliki na osnovni valj. Razlika je le v tem, da je ob vходу v stroj osnova nepoškrobljena, ob izhodu pa poškrobljena. Tako osnovo nato vdenemo v liste in greben, vložimo v tkalski stroj, primerno obtežimo z utežmi ter uravnamo gostoto, karte in vse, kar je potrebno, da lahko stroj spravimo v pogon.

Istočasno s pripravljanjem osnove pripravljamo material za votek, ki ga previjemo s križnih navitkov na votkove cevke na votkovih previjalnih strojih.

Votkove cevke so lesene. Ko so navite, jih natakujemo na čolničkovo vreteno. Sedaj imamo vse pripravljeno za tkanje. Že prej smo uredili osnovo in sedaj imamo tudi votek. Običajno tkemo 60 m dolge kose blaga na en osnovni valj pa nasnujemo do 16 kosov.

Izdelano blago najprej izmerimo, pregledamo in stehamo. Pri pregledu ugotovimo vrsto in vzroke napak, ki so nastale pri tkanju. Manjkajoče niti v osnovi in votku všijemo na posebnih mizah v oddelku izšivalnice. Tu tudi popravimo vse napake, ki se dajo popraviti.

Blago nato apretiramo. Prva faza oplemenitenja tkanin je pranje. Blago za moške obleke paremo širinsko, to pa zaradi občutljive površine. Poleg širinskega pranja poznamo še pramensko pranje, katerega se poslužujemo pri tkaninah, ki niso toliko občutljive površine. Polpžanju sledi fiksiranje in sušenje. Nato blago pregledujemo, vlažimo, strižemo, likamo, krčimo in dekatiramo. Z dekatiranjem se konča postopek oplemenitenja tkanin. Vendar pa tkanine še ni dobila dokončne oblike, kakršna je potrebna za prodajno mrežo.

Oplemeniteno blago na posebnih mizah pregledujejo za to usposobljene delavke. Vsaka najmanjša napaka, ki se da odpraviti, se tu odpravi. Na tkanini tudi očistijo morebitne

madeže s čistilnimi sredstvi. Napake, ki se pa ne dajo odpraviti, pa pregledovalke označijo na robu tkanine.

Nato blago na merilnih mizah izmerijo, razrežejo na pogodbene prodajne dolžine, opremijo z obesnim listki in vsak kos na začetku in koncu plombirajo.

Tako pripravljeno in opremljeno blago navijejo na deščice, povežejo z vrvico, zavijejo in vskladiščiijo.

PREJE IN SUKANCI

MIKANKA je precej groba in kosmata preja. Predemo jo na predilnih strojih, ki se imenujejo selfaktorji, do najvišje številke 24 metrično. Za to prejo se uporabljajo tudi volneni odrezki in odpadki ter kratkovlaknati izčeski, dobljeni pri postopku česanja.

ČESANKA je gladka preja visokih števil iz nenakodrane volne, katere vlakna ležijo v predpreji vzporedno. Česanka ostrega otipa iz "ševiot" dolgovlaknate volne se imenuje "ševiot" preja. Česanka mehkejšega otipa pa je predena iz kakovostne merino volne.

PREJA. Pod nazivom preja razumemo končni izdelek predilnice, torej enojno prejo. Ta preja je lahko levo ali desno navita, trdo ali mehko vita, kar pač zavisi od namena uporabe. Z raznosmerno vito prejo dosežemo v tkanini določen efekt. Normalna smer vitja preje je desna.

DVOJENA PREJA. Enojno prejo pred sukanjem dvojimo. Dvojenje imenujejo postopek, kjer prejo iz dveh ali več predilniških kopsov previjemo na eno cilindrično cevko paralelno drugo ob drugo.

SUKANEC. Sukanje imenujemo postopek, pri katerem dvojeni preji damo določeno število zasukov. Z več ali manj zasuki dosežemo trši ali mehkejši sukanec. Enako kot pri enojni preji, kjer ločimo desno in levo vito prejo, ločimo tudi pri sukanjih desno ali levo sukan sukanec. Normalno dve desno vite preje sukamo v levo. V tkalstvu rabimo trdo sukan sukanec, zato ga moramo pred uporabo pariti. S parenjem preprečimo krotovičenje niti. Mehko sukan sukanec, ki je primeren za pletenine, imenujemo triko.

UNI imenujemo prejo, pri kateri so vsa vlakna enotno obarvana z eno barvo.

MARENGO imenujemo prejo, kjer se pred predenjem črno obarvanemu vlaknu primeša do 5 % belih vlaken.

MELANGE(Melanž) imenujemo prejo, kjer svetlo obarvanim vlaknom primešamo temno barvana vlakna.

JASPE (Žaspe) imenujemo prejo, ki jo dobimo, če na česalnih strojih pomešamo raznobarvne stenje.

VIGOREUX (Vigore) je česana volnena preja, ki jo dobimo tako, da česanec potiskamo.

FLAMME(Flame) je neenakomerno debela preja, katero dobimo tako, da se na tretjem mikalniku oddvajalni val sunkovito premika, kar povzroča pri poznejšem predenju neenakomerno prejo.

CREPE (Krep) je močno vita ali močno sukana preja, ki jo uporabljamo za krep tkanine. Krep vezavo lahko izpopolnimo tako, da tkemo z enim levo in enim desno vitim votkom, enako snujemo tudi osnovo.

MOULINE(Muline) imenujemo sukanec, ki je sestavljen iz dveh ali več raznobarvnih niti.

BOUCLE (Bukle) ali vozličasti sukanec je lahko eno ali večbarven. Izdelujemo ga na sukalnem stroju tako, da eno nit hitreje dovajamo kot druge, kar povzroča zanke. Pozneje ga še sukamo v nasprotno smer. Tako dobimo zankasti in vozličasti boucle sukanec.

ooOoo

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem sodelavkam iz tkalnice za poudarjeni venec ob prerani smrti mojega očeta.

Žalujoča
Fani Selan

STROKOVNA EKSURZIJA V VARAŽDIN

V letošnjem letu je tovarniški center za izobraževanje začel po oddelkih organizirati poučne ekskurzije za člane kolektiva. Med prvimi je bil tudi oddelek apreture. Sedem članov tega oddelka si je ogledalo volnarsko industrijo v Varaždinu. Vodja te ekskurzije je bil tov. Branko Pogelšek, udeleženci pa so bili: Franc Jenko, Anton Kacin, Jože Rolih, Marija Ponikvar, Joža Kolenc, Zali Meserko in Anica Zupan.

Bilo je 12. februarja. Izpred naše tovarne smo se že ob 5 uri zjutraj odpeljali po avtomobilski cesti proti Zagrebu. Tisto jutro je bilo oblačno. Rahlo so naletovale snežinke in ko smo se peljali po cesti Zagreb-Varaždin se je že začelo daniti. Opazovali smo ravna polja, revne kmečke hišice in gradnjo novih hiš ob tej cesti. Nekateri gradijo zelo razkošno, druge pa so skromne. Kmalu smo se ustavili na parkirnem prostoru tekstilne tovarne "Varteks" Varaždin. Tovarna je velika, v njej je zaposlenih čez 7600 ljudi, ki se vozijo tudi iz daljne okolice s tovarniškimi avtobusi. Prišli smo do vratarja, kjer smo počakali nekaj minut in že sta nas sprejela vodja obrata apretura in njegov pomočnik. Sprejem je bil prisrčen. Ker smo si imeli namen ogledati le obrat apreture smo se takoj odpravili na ogled. Vodil nas je pomočnik šefa apreture, ker je bil šef nujno zadržan na seji. Po nekaj korakih smo bili že pred vhodnimi vrati v šivalnico surovega blaga. Prostor je bil velik, v njem je sedelo za mizami precej mladih delavk. Njihovo delo se v bistvu ne razlikuje od našega. Vodja nam je povedal, da so v lanskem letu začeli izdelovati diolen, ker pa ni bilo zaželenega učinkarja, so opustili izdelavo diolen tkanine in se oprijeli terilertkanin. Povedal nam je, da tudi tkanine iz terilena niso dosegle zaželene ravni proizvodnje. Opazili smo, da vse sintetične tkanine najprej parijo, nato šele gredo v obdelavo. Povprašali smo, zakaj je to dobro. Vodja nam je odgovoril, da s parenjem dosežejo večjo vidljivost napak, kar po naši presoji ni najbolje za vlakna. Ostala volnena blaga za plašče in obleke pa šivajo brez predhodnega parenja. Zanimiv je njihov popis napak. Šivalke imajo posebne obrazce, na katerih so označene napake, ki jih popravljajo. Preddelavka jim napake premeri in vpiše, nato pa izračuna zastoj po že obstoječih normativih za določeno napako. Naš vodič nam je povedal, da so šele pred kratkim prešli na delo po učinku, to se pravi normo. V enem izmed kotov šivalnice smo opazili, kako ženske med dopoldanskim odmorom kegljajo. To se mi je zdelo čudno, zato sem vprašala in dobila odgovor, da delo ženske utruja najbolj med 5. in 7. uro svojega dela. To so ugotovili z znanstvenimi raziskavami in odobrili polurni odmor, med katerim delajo razne telovadne vaje, ki ženske malo sprostijo, med njimi je tudi kegljanje. Z uvedbo tega odmora so zabeležili za 5 - 10 % večjo produktivnost.

Šli smo naprej v mokro apreturo. Videli smo pralne stroje različnih proizvajalcev. Zelo so pohvalili italijanske širinske pralne stroje, manj pa naše domače pramenske pralne stroje, ker konstrukcija ne ustreza, zato so nam jih odsve-tovali. Tudi v mokri apreturi že delajo po normi. Videli smo tudi pralni stroj za suho pranje s tetraklor ogljikom, ki ga uporabljajo predvsem za komade, ki so zelo umazani in imajo precej mastnih in drugih madežev. Pri tem suhem pranju pa izgubi blago na svoji kakovosti, kajti poškodujejo se njegova vlakna in tudi otip je lesen. Ogledali smo si tudi enak sušilni stroj kot ga imamo pri nas, samo da njihov doseže večjo proizvodno zmogljivost (2.500 m na uro). Poleg tega pa ima njihov sušilni stroj vgrajeno napravo za hlajenje blaga, tako da izstopa iz stroja popolnoma hladno blago. Križni stroji so pri njih novejšega datuma in nekoliko manjši od naših. Delo v šivalnici pranege blaga pa se razlikuje od našega v tem, da pri njih čistita en komad dve šivalki hkrati.

Nadalje smo si ogledali še pregled gotovega blaga, dubliranje in knjiženje komadov.

Po ogledu smo odšli v dvorano, ki jo imajo za razna predavanja. Tu smo se pogovarjali o načinu samoupravljanja v delovni organizaciji. Povedali so nam, da so po vseh ekonomskih enotah formirani upravni odbori, delavski sveti, organizacije ZK, organizacije ZM in sindikata. Predstavniki teh organizacij pa tvorijo centralne organe upravljanja in centralne odbore posameznih organizacij.

Povedali so nam tudi, da imajo na svoji splošni kliniki kar štiri zdravnike splošne prakse, dva zobna zdravnika in ginekologa, ki so tu stalno zaposleni. Nato smo prešli na razgovor o višini osebnih dohodkov. Videli smo, da se njihovi osebni dohodki gibljejo v isti višini, kot se gibljejo pri nas. Zahvalili smo se za prisrčne besede in jih povabili, naj nam vrnejo obisk, da bi si na ta način lahko izmenjali svoje znanje in izkušnje. Uprava nas je lepo pogostila, pripravila nam je svečano kosilo. Tudi med kosilom smo razpravljali vse mogoče stvari. Nato so nas peljali na znano varaždinsko pokopališče, ki je eno izmed najlepših v Evropi. Tu so nam pokazali grobnice in grobove varaždinskih najbolj pomembnih ljudi. Čas je hitro mineval in da se je nagnil proti večeru. Poslovili smo se in se ponovno zahvalili za njihovo prisrčnost in gostoljubnost ter se odpeljali nazaj po cesti proti Zagrebu in Novemu mestu.

Anica Zupan

NAŠA KRONIKA

Poročili so se:

Matjašič Katica - poročena Hribljan, Kristina Žugelj in Daniel Starc.

Novoporočencem želimo veliko sreče in zadovoljstva in najlepše čestitke!

Rodile so:

Anica Kocjan - deklico, Jožica Nemanič - dečka, Marija Petrinčič - deklico in Matilda Turk - dečka.

Mladim mamicam in novorojenčkom želimo veliko zdravja in najlepše čestitke!

V podjetje je prišel:

Bruno Koprivnik.

Novemu članu našega delovnega kolektiva želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva!

Podjetje so zapustili:

Martina Gornik I., Julijana Lilek in Rudi Vraničar.

Dne 20.3.1965 je stanje zaposlenih 840. Od tega 564 žensk in 276 moških.

POPRAVEK

V prvi letošnji številki glasila je bilo pomotoma objavljeno, da je zaposlenih v podjetju 276 žensk in 566 moških. Pravilno je 566 žensk in 276 moških, kar s tem popravljamo.